

L'altre llibertat

Ramon Gasch
Escriptor

Segons la meua antiga enciclopèdia, la paraula *Llibertat* –sí, amb majúscula– es pot definir de moltes maneres, però n'hi ha una que m'agrada especialment: "Manca de subjecció i subordinació." Oi que sona bé? No parlarem ara i aquí d'aquesta lesionada llibertat que patim al nostre país. No parlarem de conceptes polítics. No vol dir això que no ho tornem a fer en altres ocasions, com ho hem fet fins ara, però avui parlarem d'una altra llibertat: la llibertat d'escollir el nostre destí. La llibertat de prendre decisions fonamentals per a la nostra vida. El lliure albir, vaja, aquesta facultat de la voluntat que, suposadament, tenim els homes per decidir lliurement. M'he passat la major part de la meua vida fent de la prudència axioma i de la moderació llei, però ara que em començo a guanyar el dret de ser considerat un home d'experiència –un vell, vaja– he arribat a la conclusió que és el moment de fer el que em doni la gana.

Quina hauria estat la meua trajectòria vital si hagués pres decisions diferents de les que vaig prendre en el seu moment? No renuncio ni renege en absolut del que he fet, o del que he ajudat a crear. M'estimo la meua família molt més que a mi mateix i sense ells no tindria sentit continuar en aquest món. Però no crec que cometi cap disrupció parental si em permeto d'analitzar una mica aquesta suposada vida en paral·lel, que mai ha existit. Bé, tal vegada sí que tingui un avatar. Vés a saber.

EL COSTAT FOSC DE CADASCÚ

Tots tenim el nostre costat fosc. Un aspecte del nostre caràcter que mantenim ocult durant molts anys, la majoria tota la vida. Si no aconseguim contenir aquest *Mister Hyde* dins nostre i en un moment donat surt a la llum, tan sols podem esperar dues opcions: la garjola o el manicomi. Fins i tot potser el cementiri. Però a part d'aquest món tan obscur hi ha altres opcions de colors més tebis: grisos, ensangonats, marronosos. Opcions no tan contundents però que ens permeten, ni que sigui una mica, passar-nos per l'entrecuix tantes normes, morals, lleis, costums i tradicions. Per dir-ho ras i curt: fotre el que ens roti.

Sóc conscient, ara més que mai, que la majoria de decisions importants que he pres a la meua vida estaven condicionades per situacions, entorns o normes establertes. És veritat que alguns de menys transcendents les he pres de pròpia voluntat, però aquestes, com ara algunes trompes i calades dubtoses de joventut, no crec que afectessin el meu destí. En tot cas potser una mica el meu fetge.

De ben segur amic lector que tu també et pots afegir a la llista dels ciutadans exemplars, pares modèlics, treballadors responsables i avis comprensius que formem aquesta majoria silenciosa. Majoria silenciosa que, de tant en tant, pugem a la muntanya i en un racó solitari deixem anar un udol desesperat per mirar d'expulsar un munt de neguits i frustracions. Per això mateix us convido a fer un petit recorregut per aquesta vida paral·lela que tots tenim tancada dins nostre. He admira-

MANEL ARMENGOI (ARXIU CONG)

Vaig freqüentar, potser massa i tot, determinats ambients amb un fort ferum àcrata... i algunes coses més que únicament saben els qui estaven amb mi

rat sempre aquelles persones que, convençudes del seu projecte vital, han trencat les amarres del convencionalisme i s'han decidit a navegar per mars tempestuosos i sinistres, que de fet, són els únics llocs on es pot trobar la vertadera llibertat.

Tornant una mica a aquesta mena de petita biografia virtual, haig de dir-vos que la meua segona opció s'hauria produït segurament si en lloc d'entrar a estudiar enginyeria tècnica hagués anat a parar a l'Escola Massana o a la facultat de Belles Arts. En abandonar aquesta possibilitat vaig enterar per sempre l'instint bohemi i les il·lusions de poder plantar la meua obra algun dia pels carrers

de Montmartre. Des del punt de vista del sentit comú, el meu pare va expressar una lògica definitiva quan em va *ajudar* a prendre la decisió: "Si estudies enginyeria, sempre podràs pintar... si aprens a pintar, mai podràs ser enginyer." Una raó com un temple, si senyor.

La meua continuïtat vital en una facultat o altra tal vegada hauria canviat el meu món interior i també l'exterior, però he de reconèixer que en aquest període universitari fou quan el meu avatar i jo vam conèixer més íntimament. No us explicaré totes les coses que vaig fer aleshores, entre finals dels seixanta i principis dels setanta, per una evident manca d'espai i de temps, però també per un cert missatge subliminar del meu instint de conservació. Tal com estan les coses ara tal vegada acabés en un lloc anomenat Estremera.

Ara bé, d'algunes coses secundàries de les quals vaig ser protagonista, sí que us en puc fer una petita relació:

Vagues de debò. D'aquelles d'estar setmanes sense trepitjar les aules.

Llençar llambordes als *grisos*, sobrenom de la policia franquista d'aleshores.

Vaga de fam. Els detalls íntims d'aquestes vagues continuen sent secrets d'Estat.

Escridassar els infiltrats del SEU, el sindicat universitari franquista.

Plantar les classes d'alguns professors clarament feixistes...

També vaig freqüentar, potser massa i tot, determinats ambients amb un fort ferum àcrata... i algunes coses més que únicament saben els qui estaven amb mi i que evidentment volen silenciar tant com jo.

TAN DIFERENT DEL MONTSENY

En una època i una edat en què l'adrenalina anava esbojarrada i la líbido emplenava cubells, determinades actituds tribals estaven a l'ordre del dia. Les noies, o almenys les que jo recordo que rondaven el meu entorn universitari de Barcelona, acostumaven a cantar l'*Hare Krixna* o el *No serem moguts*, s'adornaven amb flors al cap, portaven farbalans arreu, llargues cabelleres enrinxolades... i poca roba sota la faldilla. Jo les trobava tan diferents de les mosses del meu poble sota el Montseny que em feia la impressió de viure en un altre món. Possiblement, aquell període fou el més proper al meu particular *Matrix* que vaig conèixer mai i per això a hores d'ara no em queda més remei que mantenir-lo tancat dins del calaix d'una altra dimensió.

Després ja vingué la xicota formal, aquella que et controlava la mà quan calia, la *mili* amb prou anècdotes revolucionàries per a escriure un llibre (de fet ja l'estic escrivint), la feina, els fills, etcètera, etcètera. La tornada al món real, vaja.

Què hauria passat amb la meua existència si s'haguessin complert els meus desitjos? El meu il·lusionari intern em diu que amb tota probabilitat m'hauria convertit en un segon Picasso, Van Gogh o fins i tot un Charles Dickens a la catalana, però francament no ho sé. Ara sols em queda d'esperar la segona oportunitat que de ben segur em donarà aquesta suposada reencarnació que tots desitgem.

Mentrestant, el que soc ara, és ni més ni menys que un tipus normal, la qual cosa, en un món com el que tenim, no deixa de tenir el seu mèrit. No trobeu?

Vols omplir les butaques del teu teatre?

Entra a agenda.el9nou.cat i dona't d'alta com a promotor.

Per a més informació al 93 889 49 49 o agenda@el9nou.com

L'AGENDA